

ВЛАДА БЕЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ – ДЕРЖАВА БЕЗ МАЙБУТНЬОГО

*«Біда України в тому,
що нею керують люди,
яким вона не потрібна.»
(М. Грушевський)*

Історія з відзначенням, а точніше – невідзначенням 150-річчя від дня народження керманіча Української держави та великого українського історика Михайла Грушевського настільки сумна, наскільки й показова.

Науковці та громадськість кілька років поспіль апелювали до влади, аби вшанувати М.С.Грушевського у його ювілейний рік на високому державному рівні. Загалом на 2016 рік припадає ціла низка ювілейних дат. Це й вікопомні події новітньої української державності, й ювілеї творців української національної ідеї: 25-річчя Незалежності, 20-річчя Конституції, 160-річчя Івана Франка, 150-річчя Михайла Грушевського, 175-річчя Михайла Драгоманова тощо. Тому цілком логічно, що рік поточний мав би стати роком українських історії, культури і мови.

Втім – не сталося, як гадалося... Плани влади настільки «мінімізувалися», що з початкового задуму – ледь не «місячника» вшановування очільника Української держави початку ХХ століття (в парламентській республіці, якою була Українська Народна Республіка, Михайло Грушевський – Голова її Центральної Ради – керував державою) залишилося кількаденне відзначення. А на практиці влада про свої плани взагалі «забула».

Повагу до керівника УНР не виявила й жодна з нинішніх найвищих посадових осіб держави. 29 вересня, в день ювілею Грушевського, відбулося позачергове засідання Верховної Ради України. Близька нагода згадати керівника українського парламенту в 1917–1918 роках. Та ні Голова Верховної Ради А. Парубій, ні жоден депутат не спромоглися хоча б на оголошення, хоча б на коротку згадку про М.Грушевського.

Про уряд Гройсмана і мови немає, урядовці займалися власними питаннями.

На сайті Президента з'явилася невеличке «Слово до Українського народу з нагоди 150-річчя

від дня народження Михайла Грушевського», та Президент, як і інші високопосадовці, в жодному офіційному заході на честь свого колеги – першого Президента М.С.Грушевського помічений не був. Навіть на традиційне покладання квітів не спромоглися.

У київському Будинку вчителя на Міжнародній науковій конференції «Творча спадщина Михайла Грушевського: минуле і сучасне» владу представляла «аж!» заступник Київського міського голови.

(Слід віддати належне багатьом областям України, де вшанування творців української державності початку ХХ ст. відбулося на гідному рівні).

Зневага високопосадовців до українських героїв, до власної історії, мені видається не випадковою.

30 вересня – день 175-річчя видатного українського публіциста, історика, громадського діяча, вчителя Лесі Українки Михайла Драгоманова. Про це з-поміж владців взагалі ніхто не згадав.

Ще приклад. Президент Ізраїлю в стінах українського парламенту, в присутності керівництва держави звинуватив українців у трагедії в Бабиному яру. І... жодної адекватної реакції. Відреагували історики. Влада проковтнула. Зневага до свого й запобігання перед чужинцями, так зване «малоросійство», вочевидь, є суттю нинішньої влади.

Безумовно, слід поважати історію інших народів. Але в жодному разі – не за рахунок потоптання своїх героїв і викреслювання сторінок своєї історії. «Не можна любити народів других, коли ти не любиш Вкраїну!» – написав понад 70 років тому Володимир Сосюра. Ніби про наших сьогодшніх владців сказано.

А зрештою, чи українські герої – свої для нинішньої влади? Чи своя для них наша історія, ота, що її, за висловом Винниченка, треба читати з бромом? Риторичне питання. Відповідь – у того ж Михайла Грушевського: «Біда України в тому, що нею керують люди, яким вона не потрібна!»

Микола ТОМЕНКО, доктор політичних наук, лідер Громадського руху «Рідна країна»

«Чесний» БЮДЖЕТ — 2017 для влади, а не для народу

Аналізуючи цифри, закладені у головному фінансовому документі країни, та порівнюючи їх з попереднім бюджетом, розумієш, що ці «чесність» і «справедливість» стосуються зовсім не народу. Цей бюджет є правильним лише відносно всіх гілок влади та силових структур – ГПУ, МВС, Нацполіції, Нацгвардії тощо...

Читайте на 2-й шпальті

Земля має годувати всю Україну, а не лише олігархів

Громадський рух «Рідна країна», вивчаючи досвід різних країн щодо цього питання, залучив експертів для того, щоб запропонувати інший, цивілізований, зрозумілий та взаємовигідний шлях щодо формування ринку землі в Україні...

Читайте на 3-й шпальті

Перейменування міст в Україні

Чому Кіровоград став Кропивницьким, Артемівськ – Бахмутом, Кузнецовськ – Варашем, Комсомольськ – Горішніми Плавнями, а Котовськ на Одещині – Подольськом...

Читайте на 4-й шпальті

«Чесний» БЮДЖЕТ – 2017

для влади, а не для народу

Презентуючи Державний бюджет на наступний рік, влада часто застосовує для його означення моральну термінологію, - мовляв, цей бюджет і чесний, і справедливий, і найпрофесійніший з усіх попередніх.

Аналізуючи цифри, закладені у головному фінансовому документі країни, та порівнюючи їх з попереднім бюджетом, розумієш, що ці «чесність» і «справедливість» стосуються зовсім не народу. Цей бюджет є правильним лише стосовно всіх гілок влади та силових структур - ГПУ, МВС, Нацполіції, Нацгвардії тощо...

Процедура ухвалення нинішнього проекту бюджету нічим не відрізняється від попередніх. За традицією, Уряд ігнорує передбачений Законом звіт щодо виконання Бюджету - 2016, особливо в частині суспільноочікуваної інформації про видатки на оборону.

При тому, що представники владних органів постійно наголошують, що у нас іде війна, а тому українцям треба затягти паски і всі сили та здоров'я віддати на її потреби, на собі високопосадовці економити точно не збираються.

Так виглядає збільшення видатків **ДЛЯ ВЛАДИ** на 2017 рік у цифрах:

Установа	Видатки у 2016 році	Видатки у 2017 році	Збільшено на:
Державне управління справами (ДУСя): з них, на забезпечення діяльності Президента та його Адміністрації	1 млрд 368 млн 110 тис. 456 млн 504 тис.	1 млрд 716 млн 551 тис. 668 млн 706 тис.	348 млн 441 тис. (+25%) 212 млн 202 тис. (+46%)
Секретаріат Кабінету Міністрів України	322 млн 404 тис.	436 млн 557 тис.	114 млн 153 тис. (+35%)
Апарат Верховної Ради України	943 млн 424 тис.	987 млн 815 тис.	44 млн 391 тис. (+5%)
Державна судова адміністрація	5 млрд 313 млн 192 тис.	8 млрд 332 млн 128 тис.	3 млрд 018 млн 926 тис. (+57%)
Верховний Суд	106 млн 551 тис.	1 млрд 12 млн 901 тис.	906 млн 350 тис. (+851%)
Конституційний Суд	99 млн 851 тис.	162 млн 728 тис.	62 млн 877 тис. (+63%)
Генеральна прокуратура України	3 млрд 306 млн 748 тис.	4 млрд 651 млн 861 тис.	1 млрд 345 млн 113 тис. (+41%)
Міністерство внутрішніх справ	41 млрд 196 млн 613 тис.	46 млрд 140 млн 200 тис.	4 млрд 943 млн 587 тис. (+12%)
Національна гвардія	9 млрд 21 млн 901 тис.	9 млрд 865 млн 700 тис.	843 млн 799 тис. (+9%)
Національна поліція	14 млрд 771 млн 209 тис.	15 млрд 500 млн	728 млн 791 тис. (+5%)
Міністерство оборони	55 млрд 627 млн 928 тис.	64 млрд 27 млн 400 тис.	8 млрд 399 млн 472 тис. (+15%)
Рада національної безпеки і оборони	70 млн 676 тис.	128 млн 120 тис.	57 млн 444 тис грн. (+81%)
Служба безпеки України	5 млрд 547 млн 842 тис.	6 млрд 5 млн 500 тис.	457 млн 658 тис. (+8%)

ДЛЯ НАРОДУ:

	2016 рік	2017 рік	Збільшено на:
Мінімальна зарплата (станом на 1 грудня)	1600 грн	1762 грн	162 грн (+10%)
Мінімальна пенсія (станом на 1 грудня)	1247 грн	1373 грн	126 грн (+10%)

Отож, для влади Бюджет - 2017 - це точно справедливий бюджет, адже в непростих умовах війни, як полюбують говорити нам чиновники, вони вирішили собі збільшити фінансування, починаючи від своєї заробітної плати і закінчуючи безкоштовними для них медициною, відпочинком та піаром.

Показово, що вже цього року високопосадовці - керівництво АП, міністри, їхні заступники, народні депутати, голови обласних адміністрацій - збільшили собі зарплати, включно з доплатами і преміями, на 300 - 600% і на сьогодні, в середньому, вони становлять 25 000 - 40 000 гривень. А деякі керівники держпідприємств отримують від 100 000 до 300 000 гривень на місяць! Верховна Рада за погодженням з Урядом вирішила піти далі і під час розгляду бюджету в першому читанні голосами Блоку Петра Порошенка, Народного фронту та колишніх членів Партії регіонів і Блоку Черновецького запропонувала лише зарплати депутатів вже з 1 листопада 2016 року підвищити до 36 000 - 40 000 гривень. В той же час суддям, які в так званий «перехідний період» будуть призначатися Президентом, передбачили підвищення заробітних плат від 70 000 до 300 000 грн!

НАТОМІСТЬ ДЛЯ ЛЮДЕЙ при кількаразовому збільшенні всіх тарифів, податків, цін та при страшній інфляції, мінімальні зарплати і пенсії підняли лише на 10%! При цьому, залишається 15-відсотковий податок на пенсії працюючих пенсіонерів.

Вочевидь, було би справедливим видатки на утримання органів влади підвищити, як і громадянам, у межах прогнозованої урядом інфляції - на 10%. Такий крок дав би можливість зекономити до 10 мільярдів гривень бюджетних коштів для розвитку національної економіки, соціальної чи гуманітарної сфер.

Справедливий шлях - підвищення мінімальних пенсій та заробітних плат відповідно до реального, а не вигаданого Урядом прожиткового мінімуму. І лише після цього - обґрунтований перегляд тарифів та видатків на утримання органів влади.

Навпаки - в наступному році бюджетні видатки на владу суттєво збільшуються - від кількох сотень мільйонів до кількох мільярдів гривень на кожну владну структуру!

Так, лише на президентську установу - Державне управління справами (сумнозвісну ДУСю), яка займається забезпеченням матеріально-технічної, соціально-побутової, лікувально-профілактичної діяльності Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, РНБО та інших державних органів, у наступному році виділять з бюджету понад 1,7 мільярда гривень.

Цинічним виглядає збільшення фінансування «елітної медицини», адже за надання медичних послуг закладами ДУСі передбачено видатки в сумі 517 мільйонів 17 тисяч гривень. На підтримку санаторно-курортних закладів ДУСі - ще 83 мільйона 404 тисячі гривень. А на утримання 4-х установ природно-заповідного фонду (серед яких президентські мисливські резиденції «Залісся», «Синьогора», лісове господарство «Білоозерське») ДУСя спрямує трохи більше 48 мільйонів гривень.

На Київщині у селі Требухів Броварського району відкрили пам'ятник відомому поету, громадському діячеві та справжньому НАРОДНОМУ ВЧИТЕЛЮ Миколі Сому.

Тут, на своїй малій батьківщині, він понад 20 років викладав українську мову та літературу за своєю індивідуальною навчальною програмою, яку згодом перейняли і школи усього Броварського району. Викладав також і у столичних школах № 283 та 298.

Він — лауреат літературних премій ім. Володимира Сосюри й Остапа Вишні, член Спілки письменників України з 1958 року. Микола Сом — автор багатьох поетичних книжок, а також відомих ліричних пісень. Пісні, написані на вірші поета, звучали в кінофільмах «Коли починається юність», «Хлопчики», «Артист із Коханівки», «Чорноморочка», «Місяць травень», «Їхали ми, їхали» та інших.

Автору легендарної колискової Миколі Сому відкрили пам'ятник

Пам'ятник виготовлено та встановлено за підтримки Фонду Миколи ТОМЕНКА «Рідна країна»

Його «Вишиванку» («З вечора тривожного аж до ранку Вишивала дівчина вишиванку...») вважали народною піснею.

А його мелодійною колисковою «Рученьки, ніженьки...» майже два десятки років поспіль завершувалася популярна телепередача «На добраніч, діти»:

*«Рученьки-ніженьки, лагідні очі,
Спокійної ночі, скінчилася гра.
Рученьки-ніженьки, лагідні очі,
Спокійної ночі, спати пора!*

*Хай сниться вам, діти, дідусева казка,
В якій щасливий кінець.*

*Хай татова сила і мамина ласка
Іде до маленьких сердець...»*

Микола Сом усе життя товаришував із **Василем Симоненком** — відомим поетом із Полтавщини. Власне, разом із Миколою Вінграновським, Іваном Драчем, Борисом Олійником та іншими їх називали поколінням поетів-шістдесятників. Позналилися Сом і Симоненко ще в Київському університеті.

«Уявіть собі гуртожитську кімнату, 1952 рік. Із пісню про Сталіна починаємо день. Красивий кароокий хлопець простягає мені руку й каже: «Симоненко». А я йому: «Сом». Він мені: «Ну, який же ти сом? Жиру немає, вусів немає. Ти — Сомик». Отак мене все життя кликав, — згадував Микола Сом. — У 20 років Вася передбачив свою смерть. Приїхали з ним до його матері на Різдво. Вона нас обох синами вважала. Три дні в нього гостював. Колядували, до дівчат залицялися, весело прощалися 8 січня. А того дня, виявляється, він написав ось цього вірша: «Не докорю ніколи і нікому, хіба на себе інколи позлюсь, що в двадцять літ в моєму серці втома, що в тридцять смерті в очі подивлюсь». 1955 рік, 8 січня, на свій день народження».

Після смерті Симоненка у 1963 році Сом підтримував матір поета Ганну Федорівну Щербань. А у 1985 році в журналі «Дніпро» була надрукована розмова М.Сома і Ганни Федорівни «З матір'ю на самоті» як повернення імені поета читачеві. Згодом стаття-діалог переросла у книжку, куди вперше увійшли вірші Симоненка, що досі «ходили по руках», а також невідомі широкому загалу фотодокументи, спогади й віршовані присвяти.

У 2010 році Микола Сом відкривав у Черкасах пам'ятник Симоненкові...

А пам'ятник Миколі Сому урочисто відкрили у його селі 2 вересня 2016 року.

«Микола Данилович — не лише автор знаменитих «Коліскової» та «Вишиванки», а й мій старший наставник, побратим по спільній українській справі. Він довгий час співпрацював з нашим Фондом у низці просвітницьких та культурологічних проєктів. Саме тому наша команда взяла на себе ініціативу з встановлення пам'ятника Миколі Сому на його могилі у селі, де він народився. Це наш моральний обов'язок — вшанувати пам'ять такої ЛЮДИНИ!», — зазначив Микола Томенко.

Микола ТОМЕНКО, доктор політичних наук

Віктор НАБРУСКО, кандидат політичних наук

Михайло ПОЖИВАНОВ, доктор технічних наук

Олександр ФЕДОРЕНКО, кандидат політичних наук

Одне з ключових та історично важливих для України питань - це ставлення до продажу землі. Нині ця проблема обговорюється з двох альтернативних позицій.

Перша альтернатива (її сподівує нинішня влада, підтримують олігархічні агрохолдинги та міжнародні корпорації): необхідно якнайшвидше створити ринок землі через право необмеженого продажу земель сільськогосподарського призначення.

В цій альтернативі зацікавлені, насамперед, ключові гравці земельного ринку - відомі агрохолдинги, які сьогодні орендують сотні тисяч гектарів землі, та іноземні гравці на цьому ринку, які розуміють, що в умовах різкого зростання населення, дефіциту продуктів харчування тощо вкладання в землю є найбільш перспективним. Зрозуміло, що у всіх решти - невеликих агрофірм, фермерських і селянських господарств - немає достатньої кількості грошей, аби навіть викупити землю, яку вони орендують та обробляють.

Друга альтернатива: подальше продовження мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення до 2019 року, 2020-го чи 2022-го (за версіями різних політичних партій). Незважаючи на позірну привабливість цього шляху, який не дає вже зараз монополізувати та тотально скупити землю сільськогосподарського призначення олігархам чи міжнародним корпораціям, цей варіант у кінцевому рахунку все одно є злом, хоч і меншим за попереднє. Адже друга альтернатива жодним чином не пропонує, як вирішити проблему, натомість намагається її законсервувати.

Тобто, підпільна де-факто монополізація ринку землі триватиме й далі, нинішні гравці й далі почуватимуться комфортно, продовжуючи забирати у селян, невеликих фермерських господарств землі в оренду, накопичуючи у своїх руках тисячі гектарів та чекаючи на легалізацію цих оборудок.

Варто зауважити, що монополізація й олігархізація у сфері сільського господарства призводять до тотального безробіття в сільській місцевості та фактичного знищення села як соціокультурного середовища збереження українськості. Так, лише за останніми офіційними даними, нині в селі проживають 13,1 млн людей, із них - лише біля 3 млн осіб працюють у сфері сільського господарства, тобто - біля 20%.

Отож, і при першій, і при другій альтернативі Україна перетворюється (у першому випадку офіційно, у другому - неофіційно) на країну, де кілька сімей та фінансово-політичних корпорацій, фактично, стають власниками земель сільськогосподарського призначення.

На сьогодні суспільство не знає реальної картини того, що відбулося з українською землею і як насправді виглядає цей

деформований та, вочевидь, неадекватний ринок земель: хто скільки гектарів має в оренді, як її використовує тощо.

Громадський рух «Рідна країна», вивчаючи досвід різних країн щодо цього питання, залучив експертів для того, щоб запропонувати інший, цивілізований, зрозумілий та взаємовигідний шлях формування ринку землі в Україні.

1. На першому етапі необхідно провести ПОВНУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЮ земель сільськогосподарського призначення, які вже взяті в оренду. Для цього необхідно проаналізувати у Державному земельному кадастрі України «Публічну кадастрову карту» на предмет фактів монополізму як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях. Умовно кажучи, ми повинні розуміти, скільки землі сьогодні передано в оренду найбільшим гравцям земельного ринку, починаючи з представників родини Президента і закінчуючи родинами та «братськими» компаніями-агрохолдингами голів обласних та районних адміністрацій.

2. Після виявлення монополій і ВВЕДЕННЯ ВІДПОВІДНИХ САНКЦІЙ щодо них, необхідно підключати додаткові механізми. Заздалегідь зрозуміло, що інвентаризація земель покаже, що у нас деякі юридичні та фізичні особи мають в оренді сотні тисяч гектарів землі. Тому вже на цьому етапі, не чекаючи можливої легалізації права на продаж землі, необхідне включення механізму антимонопольного обмеження (окрім Антимонопольного комітету, який не виконує своїх функцій у цьому питанні), щоб не допустити монополії в Україні, областях чи конкретних районах одного чи кількох власників землі.

3. Необхідне правове та інституційне забезпечення створення ЗЕМЕЛЬНОЇ БІРЖІ (з регіональними представництвами) як ключової незалежної інституції, яка забезпечує цивілізовані правовідносини у земельному питанні.

4. Необхідне ухвалення ЗАКОНУ ПРО ОБІГ ЗЕМЛІ, який би чітко легалізував ВСІ процедури, які вже сьогодні відбуваються із землею сільськогосподарського призначення. Зокрема, передбачив би процедуру визначення адекватної вартості оренди та продажу землі, механізму контролю за нецільовим використанням землі, відповідальності за умисне нанесення шкоди ґрунтам тощо.

5. Необхідне гарантування того, що (як нині, так і в перспективі) купівля землі сільськогосподарського призначення БУДЕ ЗАБОРОНЕНА ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ (НЕРЕЗИДЕНТІВ).

6. За умов створення відповідних правових та інституційних передумов для недопущення монополії та зловживань, необхідно законодавчо закріпити МІНІМАЛЬНУ ЦІНУ на землю

сільськогосподарського призначення, виходячи з того, що ця ціна за показниками українського чорнозему повинна бути НЕ МЕНШОЮ за ціну землі в країнах Центральної Європи. Так, ціна земель сільськогосподарського призначення у Новій Зеландії коштує \$23280/га, Італії - \$18189/га, Канаді - до \$12750/га, Китаї - \$12285/га, Польщі - \$7200/га, Болгарії - \$4500/га.

7. Після встановлення адекватної мінімальної ціни на землю, має бути закріплене право ВЛАСНИКАМ ЗЕМЕЛЬНИХ ПАЇВ не лише здавати в оренду, а й продавати власні земельні паї ВИКЛЮЧОНО ДЕРЖАВІ ЧЕРЕЗ ЗЕМЕЛЬНУ БІРЖУ.

8. Необхідно передбачити ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ невеликих фермерських господарств та кооперацій - реальної альтернативи монополізації земельного ринку та скупки землі великими агрохолдингами, а також реальної можливості створення нових робочих місць на селі.

9. Забезпечити нормальне функціонування соціальної та гуманітарної інфраструктури сільської місцевості шляхом введення АДЕКВАТНОГО МІСЦЕВОГО ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ як для агрофірм, так і для підприємців-орендарів, надходження з якого поповнювали би місцеві бюджети.

10. На останньому етапі можливе законодавче забезпечення права на отримання довгострокової оренди землі через Земельну біржу виключно для ведення сільськогосподарської діяльності або права на купівлю у приватну власність ОБМЕЖЕНОЇ КІЛЬКОСТІ ЗЕМЛІ для фізичних чи юридичних осіб, виключно для тих, ХТО МАЄ ДОСВІД РОБОТИ в аграрній сфері та ефективно в ній працює. Варто розпочати з пілотних проектів у найпідготовленіших регіонах.

У цьому сенсі може бути корисним досвід Німеччини, де потенційний покупець землі площею понад 1 га має обґрунтувати мету придбання землі й подати свідоцтво щодо фахової підготовки, адже згідно з законодавством, необхідно, щоб людина мала профільну сільськогосподарську освіту та досвід роботи в аграрній сфері.

Щодо кількісного обмеження продажу земель сільськогосподарського призначення, то, наприклад, в Польщі один власник може придбати не більше 500 га землі, в Угорщині - не більше 300 га, в Іспанії - 250 га, в Румунії - 200 га, в Данії - 155 га тощо.

Ці пропозиції Громадський рух «Рідна країна» розглядає як початок серйозної фахової дискусії щодо ключового для сучасної України земельного питання. Тому чекаємо ВАШИХ ПРОПОЗИЦІЙ на електронну скриньку ua.ridna@gmail.com.

Іван ГЛАДУНЯК, заслужений юрист України

Володимир ГРЕСЬ, заслужений економіст України

Євгеній СУСЛОВ, директор Агропромислової корпорації «Сквира»

У Києві нагородили переможців Всеукраїнського конкурсу «Мрії про Україну: дитячий погляд»

Національна бібліотека України для дітей та Фонд Миколи Томенка «Рідна країна» провели Всеукраїнський конкурс дитячої творчості «Мрії про Україну: дитячий погляд», в якому взяли участь понад три тисячі дітей з різних куточків України.

До другого туру відібрали 346 робіт, з яких головне журі визначило 18 переможців та 3 гран-прі у кожній номінації. Володарями гран-прі стали:

- у номінації «Поетичні твори»: Лілія Висоцька (Чернігівська обл.)
- у номінації «Прозові твори»: Елеонора Шелегон (м. Херсон)
- у номінації «Малюнок»: Анна Барамідзе (Київська обл.)

Для фіналістів та переможців конкурсу у Києві організували свято — Ігри патріотів, а також урочисту церемонію нагородження. Дипломи, нагороди і подарунки переможцям вручали представники журі конкурсу: письменниця Марія Морозенко; українська поетеса, перекладач, літературний редактор Галина Кирпа; координатор проекту ілюстраторів «Pictoric», художниця Олена Старанчук; керівник київського представництва Фонду Миколи Томенка Олександр Федоренко та ін.

9 листопада оголосять переможців акції «7 чудес України: історичні міста та містечка»

До 7 листопада включно на офіційному сайті акції «7 чудес України» — www.7chudes.in.ua — триватиме Інтернет-голосування за найкращі історичні міста та містечка.

Паралельно відбувається анкетування експертів, адже переможці акції традиційно визначатимуться за результатами Інтернет-голосування та опитування експертів (50/50).

А офіційне оголошення переможців всеукраїнської акції «7 чудес України: історичні міста та містечка» відбудеться в День української писемності та мови, 9 листопада, — нагадає ініціатор акції «7 чудес України», голова Оргкомітету Микола Томенко.

Церемонія нагородження переможців відбудеться у Києві, у Великій лаврській дзвіниці на території Києво-Печерської лаври, яка увійшла до «7 історико-архітектурних чудес України».

На сьогодні за результатами Інтернет-голосування топ-10 історичних міст і містечок виглядає так:

- Хуст (Закарпатська обл.)
- Біла Церква (Київщина)
- Галич (Івано-Франківська обл.)
- Диканька (Полтавська обл.)
- Канів (Черкаська обл.)
- Ніжин (Чернігівська обл.)
- Бердянськ (Запорізька обл.)
- Святогірськ (Донецька обл.)
- Тербовля (Тернопільська обл.)
- Жовква (Львівська обл.)

Переименовання міст в Україні

Обґрунтування нових назв

Декомунізація в Україні розпочалася ще за часів розпаду СРСР і стихійно активізувалася під час «ленінопаду» в період Революції гідності, та була підтверджена пакетом законів, ухвалених 9 квітня 2015 року Верховною Радою України. Згідно з цими законами слід перейменувати велику кількість населених пунктів, площ і вулиць, підприємств та інших закладів, які мають комуністичне походження.

За інформацією Українського інституту національної пам’яті, **загалом має бути перейменовано понад 900 населених пунктів!**

Зауважимо, що в «декомунізаційному пакеті законів» ідеться про можливість перейменування обласних центрів, але **НАЗВИ ОБЛАСТЕЙ поки що ЗАЛИШАЮТЬСЯ СТАРИМИ**, оскільки для їхнього перейменування потрібно вносити зміни до Конституції.

Назва обласного центру	Пояснення старої назви	Пояснення нової назви
Дніпропетровськ → Дніпро	Дніпропетровськ (1926 – 2016): назва походить від річки Дніпро та прізвища більшовицького революціонера, «всеукраїнського старости» Григорія Петровського.	Дніпро (з 19 травня 2016 р.): нова назва була обрана, зважаючи на те, що місцеві мешканці вже і так давно називають своє місто Дніпром та не бажають, щоб воно мало щось спільне зі співорганізатором Голодомору.
Кіровоград → Кропивницький	Кіровоград (1939 – 2016): перейменований на честь радянського державного і політичного діяча Сергія Кірова (справжнє ім’я Сергій Костриков). Він був першим секретарем Ленінградського комітету Компартії та членом Політбюро ЦК ВКП(б). Кіров ніколи не бував у цьому місті і ніяким чином з ним не пов’язаний.	Кропивницький (з 14 липня 2016 р.): назва дана на честь українського письменника і драматурга Марка Кропивницького, який у 1882 році заснував тут перший український професійний театр.

Подаємо ще приклади перейменування деяких міст України та історичну довідку щодо старої та нової назв:

Населений пункт	Стара назва	Нова назва
Артемівськ → Бахмут (Донецька обл.)	Артемівськ (1924-2016): у перші роки радянської влади в тогочасному Бахмуті жив та працював один із засновників Донецько-Криворізької Радянської Республіки – Ф. Сергєєв, відомий на прізвисько Артем, на честь якого і перейменували місто у 1924 році. Місто постраждало внаслідок геноциду українського народу, вчиненого урядом СССР у 1932–1933 роках, кількість встановлених жертв – 3255 осіб.	Бахмут (з 18 лютого 2016 р.): повернуто історичну назву міста. Як повноцінне поселення було засновано козаками Ізюмського слобідського полку в 1680-1690 рр. Назву веде від однойменної річки Бахмут, на якій розташоване поселення.
Дзержинськ → Торецьк (Донецька обл.)	Дзержинськ (1938–2016): тодішню Щербинівку (засновану богуславським козаком Щербиною у XVII ст.) у 1938 році було перейменовано на честь політичного діяча Російської імперії, Радянської Росії та СРСР, одного із засновників ВЧК та організаторів «червоного терору» Фелікса Дзержинського.	Торецьк (з 16 жовтня 2015 р.): назва пояснюється тим, що місто розташоване біля річки Кривий Торець (басейн Сіверського Дінця).
Дніпродзержинськ → Кам’янське (Дніпропетровська обл.)	Дніпродзержинськ (1936–2016): місто, розташоване у середній течії Дніпра, було перейменоване з Кам’янського на честь одіозного засновника ВЧК–КДБ Фелікса Дзержинського.	Кам’янське (з 19 травня 2016 р.): це історична назва поселення. Село Кам’янське вперше згадується у 1750 році у зв’язку з будівництвом тут церкви. Назва походить від слова «камінь», оскільки в ті часи береги Дніпра були кам’янистими.
Іллічівськ → Чорноморськ (Одеська обл.)	Іллічівськ (1952–2016): після встановлення радянської влади поселення Бугове (на честь бойового офіцера Андрія Буги, що володів тут орними землями і побудував на свої кошти у 1814 році першу церкву) було перейменовано на честь Володимира Леніна.	Чорноморськ (з 18 лютого 2016 р.): назвали через розташування міста на узбережжі Чорного моря.
Комсомольськ → Горішні Плавні (Полтавська обл.)	Комсомольськ (1972–2016): назву ініціювала московська газета «Комсомольская правда», яка у січні 1961 року на першій шпальті розмістила статтю про будівництво гіганта чорної металургії та нового міста-супутника: «Есть город Комсомольск-на-Амуре, будет город Комсомольск-на-Днепре». Після публікації статті першопрохідники почали називати селище, яке будувалося, Комсомольськ-на-Дніпрі, скорочено - Комсомольськом.	Горішні Плавні (з 19 травня 2016 р.): назву виводять від єдиного на всю тодішню округу серед хуторів села, у якому від 1898 р. існувала церква. Горішні Плавні – топонім, що вказує на характер місцевості, адже плавні біля Дніпра ділили на нижні й верхні (горішні); від цього й назви сіл: Горішні Плавні та Нижні Плавні.
Котовськ → Подільськ (Одеська обл.)	Котовськ (1935–2016): у травні 1935 р. місто Бірзула (Чорний ліс) дістало назву на честь Григорія Котовського, який зробив військову і політичну кар’єру при встановленні радянської влади в Україні. В місті є мавзолей Котовського, який в рамках декомунізації планують розібрати.	Подільськ (з 12 травня 2016 р.): ця назва отримала найбільшу підтримку серед місцевих мешканців, незважаючи на те, що місто розташоване поза межами історичного Поділля.
Красний Луч → Хрустальний (Луганська обл.)	Красний Луч (1920–2016): до першої світової війни - Криндачівка (за іменем власника ділянки землі Криндача) була глухим містечком. У 20-ті роки XX ст. за планом ГОЕЛРО у 7-ми кілометрах від селища почала будуватися Штерівська електростанція. Згодом на честь цієї події відбувся мітинг гірників, на якому було прийнято рішення про перейменування Криндачівки на Красний Луч.	Хрустальний (з 12 травня 2016 р.): назвали від назви села Хрустальне, яке знаходилося за 7 км від тодішнього міста Красний Луч, а потім стало, фактично, приміською територією. На сьогодні є ще місто з назвою Боково-Хрустальне (до 2016 року – Вахрушеве), яке тепер підпорядковане міській раді міста Хрустальний.
Красноармійськ → Покровськ (Донецька обл.)	Красноармійськ (1938–2016): колишнє село Гришине у радянські часи отримало спочатку назву Постишеве, а з присвоєнням статусу міста – Красноармійськ, на честь червоної армії.	Покровськ (з 12 травня 2016 р.): депутати міськради просили перейменувати місто на Покровськ, а не на Гришине, оскільки безпосередньо поряд з Красноармійськом вже існує село Гришине.
Кузнецовськ → Вараш (Рівненська обл.)	Кузнецовськ (1977–2016): у 1977 році замінило назву Варах на честь радянського розвідника-чекіста Миколи Кузнецова.	Вараш (з 19 травня 2016 р.): повернуто історичну назву. Місто було побудоване на місці села Варах, яке згадується у документах з 1776 року. Щодо етимології, то «вараш» - це «яструб» з діалекту в’ятичів, які це слово запозичили з мови комі та удмуртів. Як власна назва, воно є в мові нинішніх угорців (наприклад, місто Дунай-Вараш).
Орджонікідзе → Покров (Дніпропетровська обл.)	Орджонікідзе (1956–2016): через об’єднання низки шахтарських селищ – Гірницьке, Олександрівка, Червоний Гірник, Рудник, Чортомлик, Підгірна та Перевізькі Хутори - утворили місто, яке назвали на честь більшовицького партійного діяча Григорія Орджонікідзе.	Покров (з 2 квітня 2016 р.): оскільки місто не має власної історичної назви, то вирішили його перейменувати за назвою Покровських копалень марганцевих руд, відкритих поблизу понад 100 років тому.
Стаханов → Кадіївка (Луганська обл.)	Стаханов (1978–2016): назване на честь Олексія Стаханова, який молодим хлопцем приїхав у тодішню Кадіївку, де працював на шахті «Донбас». 1935-го йому було доручено встановити рекорд із видобутку вугілля, для чого йому було створено відповідні умови. Таким чином він став засновником стаханівського руху (соціалістичного змагання) в промисловості та сільському господарстві, для підвищення норм виробітку на 25-50%.	Кадіївка (з 12 травня 2016 р.): повернуто історичну назву, яку місто отримало у 1898 році. Назва Кадіївка з’явилася в кінці 1807 р., тодішній керівник поштово-телеграфної контори так називав це поселення на честь свого сина Каді (Кадя - це була зменшувально-ласкава форма імені Аркадій). Ця назва прижилася і згодом стала офіційною.
Торез → Чистякове (Донецька обл.)	Торез (1964–2016): тодішнє Чистякове було перейменовано радянською владою на честь генерального секретаря французької Комуністичної партії Моріса Тореза.	Чистякове (з 22 травня 2016 р.): місту повернули назву, яку воно носило з 1868 до 1964 року. Поселення мало назву Чистякове за прізвиськом власника помістя – Таганрозького купця Чистякова. Чистякове отримало статус міста у 1932 році.
Ульяновка → Благовіщенське (Кіровоградська обл.)	Ульяновка (1924–2016): на той час селище Благовіщенське отримало назву Ульяновка на честь радянського діяча Ульянова-Леніна. Хоча ані в Ульяновці, ані на Кіровоградщині Ленін ніколи не був.	Благовіщенське (з 19 травня 2016 р.): повернення історичної назви. Поселення на місці сучасного Благовіщенського, виникло на початку XIX ст. Його історія тісно пов’язана з Грушківським цукровим заводом. У 1921 р. під житлові будинки було виділено нові землі – на правобережжі річки Синиці. Робітниче селище тоді назвали Благовіщенським.
Цюрупинськ → Олешки (Херсонська обл.)	Цюрупинськ (1928–2016): історичні Олешки були перейменовані на Цюрупинськ на честь радянського діяча Олександра Цюрупи - ініціатора введення в державі продовольчої диктатури, одного з організаторів продзагонів, автора концепції п’ятирічок. На думку дослідників, Цюрупа був одним із організаторів Голодомору в Україні.	Олешки (з 19 травня 2016 р.): повернуто історичну назву. Перша згадка про Олешки (Олешки) з’явилась у 1084 році як про місто у складі Київської Русі. У 1711–1728 роках недалеко від Олешків розташовувалась Олешківська Січ. Щодо назви, то в минулому тут росли ліси, про які згадує давньогрецький історик Геродот у V ст. до н. е. Від поширення в цих лісах вільхи (ольхи) і походить давньоруська назва Олешья в розумінні «вільховий ліс».
Щорс → Сновськ (Чернігівська обл.)	Щорс (1935–2016): перейменовано зі Сновська на честь радянського військового діяча Миколи Щорса, який тут народився.	Сновськ (з 12 травня 2016 р.): повернуто історичну назву. Сновськ (Сньвськ, Сновськ) – літописне місто Чернігівської землі. Згадується вперше під 1203 роком. Назва походить від річки Снов, правої притоки Десни. Назву ріки виводять від індоєвропейського «пливти, текти».